

4	GAZDASÁGI MEGVALÓSÍTHATÓSÁG	2
4.1	A GAZDASÁGI MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KONCEPCIONÁLIS MEGKÖZELÍTÉSE	2
4.1.1	<i>Az „olimpia költsége”</i>	2
4.1.2	<i>Hozadék és finanszírozás</i>	5
4.1.3	<i>Módszertani megjegyzések</i>	6
4.2	A KÖLTSÉGEK SZERKEZETE ÉS FINANSZÍROZÁSA	9
4.2.1	<i>Az olimpiával kapcsolatosan felmerülő költségek</i>	9
4.2.2	<i>A fejlesztések költségeinek szerkezete és finanszírozása</i>	13
4.2.3	<i>A fejlesztési költségek finanszírozása</i>	19
4.2.4	<i>A szervezési költségek szerkezete és finanszírozása (Az OCOG költségvetés)</i>	20
4.3	MAKROGAZDASÁGI MEGVALÓSÍTHATÓSÁG	21
4.3.1	<i>A makrogazdasági alapeset</i>	21
4.3.2	<i>A makrogazdasági megvalósíthatóság vizsgálata</i>	22

4 GAZDASÁGI MEGVALÓSÍTHATÓSÁG

4.1 A GAZDASÁGI MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KONCEPCIONÁLIS MEGKÖZELÍTÉSE

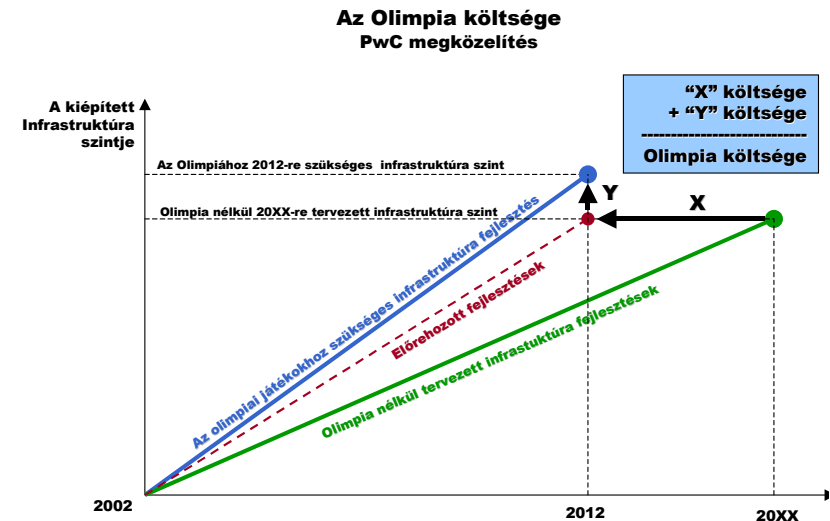
4.1.1 AZ „OLIMPIA KÖLTSÉGE”

Az olimpia költsége: csak az, ami az olimpia nélkül nem merülne fel

Az olimpia költségét többféle értelmezés szerint lehet meghatározni. A megvalósíthatóság és finanszírozhatóság vizsgálata során a pályázási, a szervezési, az olimpiai létesítmények építési, és az infrastrukturális háttér kialakításának fejlesztési költségeit kell alapul vennünk. Ugyanakkor, ha arra keressük a választ, hogy mekkora többletköltséggel jár az olimpia, e költségeknek csak töredékével kell számolnunk. A felkészülés során ugyanis leginkább olyan fejlesztésekre lesz szükség, amelyek az olimpia nélkül is megvalósulnának, ezek költségei nem az olimpia miatt merülnek fel.

Megközelítésünk szerint az „olimpia költségét” differenciális megközelítéssel kell meghatározni, az „olimpiai”, és az „olimpia nélküli” szenáriók összevetésével. Eszerint az „olimpia költsége” a következőkből tevődik össze:

- Az olimpia rendezésének közvetlen költségei
- A jobboldali grafikon szerint az eredeti tervekben meglévő, de az olimpia miatt korábban megvalósításra szoruló infrastrukturális fejlesztések *előrehozási* költsége (költség x)
- Magyarország és Budapest olimpia nélküli infrastrukturális fejlesztési elképzeléseiben nem szereplő, vagyis kifejezetten az olimpia megrendezésének kapcsán felmerült fejlesztések – jellemzően az olimpiai létesítmények költségei (költség Y)

Az olimpia költsége:

„Az olimpia költségének” legfontosabb tételei a pályázat, a szervezés/rendezés költsége, valamint a kifejezetten és kizárólag az olimpia megrendezése miatt felmerült fejlesztések költségei. Ezen költségeket csökkenti a közvetlen olimpiai bevételekből származó összeg.

Az eredeti tervekben meglévő, de az olimpia miatt előrehozott infrastrukturális fejlesztések költsége az „olimpiai felkészülés és rendezés összköltségét” növeli, az olimpiát viszont csak ennek finanszírozási költsége terheli. Az „olimpia költségének” összetevőit foglalja össze a következő táblázat:

Kategória	Leírás	Költség (millió dollár)	Költség (milliárd forint)
A pályázati költségek	A pályázat előkészítésének, összeállításának, beadásának, valamint a pályázáshoz kapcsolódó marketing és lobby tevékenységnek a költségei	16	4
Az olimpia rendezési/szervezési költségei (OCOG költségek)	Az olimpiai szervező bizottság költségei (folyó szervezési költségek, átmeneti létesítmények építési és elbontási költségei)	1 625	402
Olimpiához közvetlenül kapcsolódó fejlesztések (Olimpiai költségek)	Ezen kategóriába azon infrastruktúra és eszközállomány fejlesztések tartoznak amelyek megvalósulása szükséges az olimpia megrendezéséhez, de nem szerepelnek az olimpiától függetlenül elfogadott fejlesztési tervekben.	1 726	427
Összesen		3 367	833
Levonva: Olimpiai bevételek	A szervező Bizottság (OCOG) bevételei	1 716	424
Olimpia miatt felmerült nettó költség		1 651	408
Hozzáadva: az előrehozott állami fejlesztések finanszírozási (kamat) költsége		453	112
Az "olimpia költsége":	Pályázati költségek + OCOG költségek + fejlesztések előrehozásának költsége +Olimpiai költségek	2 104	520

Az „olimpia költsége” tehát 520 milliárd forint. Ennek nagy része olyan sportlétesítmények építéséből fakad, amelyek teljes egészében utóhasznosításra kerülnek.

Az olimpia ugyanakkor a fentiekben felül olyan háttérinfrastruktúrát igényel, amelynek megépítésére amúgy is szükség van. Bár ennek költségei nem az olimpiát terhelik, megvalósításáról gondoskodni kell a felkészülés időszakában, tehát az „olimpiai felkészülés és rendezés összköltségében” számolni kell vele.

Az olimpiai felkészülés és rendezés összköltsége:

A fent számolt finanszírozási költség az állam számára a szükséges források előteremtési módjának függvényében nem feltétlenül fog tényleges költségként megjelenni (és ha igen, 2012-ig akkor is csak kis része), ezért az „olimpiai felkészülés és rendezés összköltségében” nem vesszük figyelembe. Az olimpiai felkészülés és rendezés összköltségét foglalja össze a következő táblázat:

Kategória	Leírás	Költség (millió dollár)	Költség (milliárd forint)
"Olimpia költsége" finanszírozási (kamat) költség nélkül		1 651	408
Olimpiai alapeset költségei (Alapeset költségek)	Azon infrastruktúra és eszközállomány fejlesztések költségei, amelyek megvalósulása olimpia rendezésétől függetlenül is szerepelnek a 2012-ig terjedő megvalósulási tervekben, és amelyek megvalósulása szükséges az olimpia megrendezéséhez.	11 958	2 958
Olimpiai alapeset előrehozott költségei (Előrehozott költségek)	Azon infrastruktúra és eszközállomány fejlesztések költségei, amelyek megvalósulása olimpia rendezésétől függetlenül is szerepel a 2012 utáni tervekben, szükségesek az olimpia megrendezéséhez, ennek megfelelően 2012 előtt kell ezen fejlesztéseket befejezni.	3 195	790
Az olimpiai felkészülés és rendezés összköltsége	Pályázati költségek + rendezés/szervezés költsége + olimpiai fejlesztések költsége + alapeset fejlesztések költsége + előrehozott fejlesztések költsége	16 805	4 156

Az olimpia teljes feltételrendszerének biztosítása és a rendezvény lebonyolítása összesen tehát 4 156 milliárd forintot igényel. E költség a később bemutatott megvalósítási scenáriókban a fenti értéktől 4 592 milliárd forintig terjedhet.

4.1.2 HOZADÉK ÉS FINANSZÍROZÁS

Az olimpia hozadéka: a haszon nehezen számszerűsíthető

Az olimpia megrendezéséből származó haszonnak csak kisebb része a fenti, közvetlenül számszerűsíthető pénzügyi bevétel, amely nagyjából, és a nemzetközi tapasztalatoknak megfelelően, kis többlet mellett a szervezési költségeket és az ideiglenes olimpiai létesítmények költségeit fedezi. A közvetlen bevételeken felül az olimpia „hozadékaként” a következő kategóriákat említhetjük:

- Az olimpiai létesítmények – sportcélú és nem sportcélú - utóhasznosításának pénzügyi és szociális hatásai. Az olimpiai és médiafalut utóhasznosítása üzleti hasznot, vagy – szociális lakásokként felhasználva – társadalmi hasznot nyújt. A sportlétesítmények utóhasznosítása inkább az egyes sportágak hazai fejlődése révén nyújt társadalmi hasznot, üzleti szempontból fenntartásuk inkább költséggel jár.
- Az infrastrukturális beruházások nagy része az olimpia nélkül is megépülne, itt a gazdasági és társadalmi haszon az intenzív fejlesztési ütemből származik. Nemzetközi példák mutatják, hogy az olimpia – mintegy katalizátorként – kikényszeríti a nemzeti és politikai egységet a régóta szükséges, de konszenzus híján meg nem valósult fejlesztések elvégzéséhez.
- Az előrehozott fejlesztések gazdaságélénkítő hatását is, bár nehezen számszerűsíthető, az előnyök között kell megemlíteni. A budapesti közlekedési infrastruktúra fejlesztése a város regionális központ szerepét támogatja, az országos út- és vasúthálózat fejlesztése pedig egyértelműen segíti a tőkeáramlást, a gazdaság élénkítését.
- A gazdasági (GDP) növekedés az előrehozott és olimpiai fejlesztések többletberuházásai, és e beruházások multiplikátor-hatása révén évi 0,2–0,3 százalékponttal lehet magasabb, mint az olimpia nélküli verzióban. E hatással részletesen a makrogazdasági fejezet foglalkozik.

Az olimpia finanszírozása: nem mindent közpénzekből

A pénzügyi források bemutatásakor szét kell választani az olimpiának mint rendezvénynek a közvetlen bevételeiből fedezett kiadásokat az egyéb forrásokból (közpénzek, magántőke, EU-támogatások) fedezettektől:

- Az olimpia közvetlen bevételei a folyó szervezési költségeken túl fedezetet nyújtanak a sportlétesítmények „olimpiai módba” helyezésének és az olimpia utáni visszaalakításának költségeire, valamint az ideiglenes (nem utóhasznosított) sportlétesítmények felépítési és elbontási költségeire is
- A végleges (utóhasznosított) olimpiai létesítmények közül az olimpiai és médiafalut magántőkéből, a sportlétesítményeket pedig tipikusan közpénzekből kell finanszírozni
- Az infrastrukturális fejlesztéseket állami és önkormányzati költségvetésből, valamint magántőke és EU források bevonásával lehet finanszírozni.

4.1.3 MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK

VALUTANEM ÉS ÁRFOLYAM

A tanulmány pénzügyi „mértékegysége” a milliárd forint (Mrd Ft). Egyes fejezetek módszertani okokból dollárban (USD) vagy euróban számolnak, ezek végkövetkeztetéseit azonban minden esetben átváltottuk forintra. A gazdasági számításokat egységesen 2002-es árakon/értéken mutatjuk be. Az előrejelzéseink reál (inflációt nem tartalmazó) számokat tartalmaznak. A más valutában megadott értékeket 2002. június 30-i árfolyamon számoltuk át forintba. Műszaki csapatunk a fenti kategóriák szerinti fejlesztéseket 2001. decemberi tény, ÁFA nélküli nettó árakat alapul véve számszerűsítette. E költségeket 2002 közepén is érvényesnek tekintjük, figyelembe véve, hogy 2002 első öt hónapjában az építőipari árindex csak 1,017 volt.

AZ OCOG KÖLTSÉGVETÉS

A pályázat elnyerése után az olimpia lebonyolítására létrehozott szervezet az Olimpiai Játékok Szervező Bizottsága (OCOG, Organising Committee for the Olympic Games). Az OCOG-nál jelentkeznek az olimpia közvetlen bevételei, és az OCOG fizeti a rendezés költségeit a később részletezett bontásban.

Bár a szervező bizottság működése sok évet fog át, az OCOG költségvetés sorait általában nem éves bontásban, hanem egy összegben szokták meghatározni. A tapasztalat szerint a NOB-tól jövő bevételek, illetve az OCOG-nak adott állami támogatások ütemezésével, valamint egy szponzor bank bevonásával a bevételek és kiadások időbeli hullámozása nem jelent finanszírozási problémát.

Az OCOG költségvetést a pályázat beadási évének reál USD értékén kell elkészíteni. Ennek ellenére tanulmányunkban a könnyebb értelmezhetőség kedvéért az OCOG költségvetést mai áron, azaz 2002. év közepén érvényes USD értéken készítettük el. Az anyagban szereplő összes benchmark adatot a közvetlen összehasonlíthatóság érdekében szintén 2002-es USD értékre számoltuk át.

NEM-OCOG KÖLTSÉGVETÉS ÉS INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSEK

Az olimpiai célú létesítmények biztosítása mellett a pályázó városnak be kell mutatnia mindazokat a tervezett egyéb infrastrukturális fejlesztéseket, amelyek az olimpia megrendezéséhez és zökkenőmentes lebonyolításához szükségesek. Ezeket a tételeket a nem-OCOG költségvetésben kell összefoglalni. Fontos megjegyezni, hogy a pályázat benyújtásához összeállított nem-OCOG költségvetés az összes szükséges infrastrukturális beruházásnak (közút, vasút, repülőtér, stb.) csak egy, a NOB felé kommunikálni kívánt szeletét tartalmazza. Megvalósíthatósági tanulmányunkban az összes szükséges fejlesztés

mértékének és finanszírozhatóságának kérdésére helyezük a hangsúlyt, azt a döntést, hogy ezek közül melyeket kell a pályázás során a NOB felé a nem-OCOG költségvetésben bemutatni, később kell majd meghozni.

AZ OCOG – NEM-OCOG ÁTFEDÉSEI

Az olimpia szervezési költségei mellett az OCOG költségvetés tartalmazza az átmeneti létesítmények felépítési és elbontási költségeit, a meglévő létesítmények olimpiai célú át-és visszaalakítás költségét, illetve minden olyan beruházás jellegű költséget is, amely nem hosszú távra, hanem elsősorban az olimpia idejére szól.

A végleges céllal felépülő – utóhasznosítani kívánt – olimpiai létesítmények (sportlétesítmények, olimpiai és médiafaló, média és sajtóközpont) beruházási költségeinek kimutatására nincs egyértelmű útmutató, akár az OCOG költségvetés, akár a nem-OCOG költségvetés részét is képezheti. Ezt a 2012 előtti olimpiák költségvetéseinek összehasonlításakor szem előtt kell tartani. Tanulmányunkban az OCOG költségvetés csak az ideiglenes (tehát nem utóhasznosított) létesítmények beruházásait tartalmazza.

AZ ÁLLAMI ÉS ÖNKORMÁNYZATI FORRÁSOK KEZELÉSE A TANULMÁNYBAN

Tanulmányunkban a költségvetési források tekintetében nem teszünk különbséget állami és önkormányzati forrás között. Ennek egyik oka, hogy az önkormányzatok jelenleg rendelkezésre álló finanszírozási forrásai az érvényben lévő szabályozásból adódóan jelentős mértékben korlátozottak, ezekből nehezen lehetne pénzeszközöket kifejezetten olimpiai célú beruházásokra allokálni, de az olimpia háttéréül szolgáló egyéb infrastrukturális fejlesztésekhez való hozzájárulás keretei is igen szűkösek lennének. Ezeket a forrásokat csak abban az esetben lennének képesek növelni az önkormányzatok, ha folyó bevételeik is növekednének, vagy a központi kormányzattól származó többlettámogatás vagy a számukra átengedett nagyobb arányú adóbevételek révén. Ez azonban a központi kormányzat és az önkormányzatok közötti pénzügyi kapcsolatokat szabályozó törvények és finanszírozási rendszer jelentős átalakítását kívánja meg. Bár számos szakértő véli úgy, hogy a változtatásokra rövid időn belül sort kell keríteni, jelen tanulmányunk nem tud arra vállalkozni, hogy akár a szabályozási módszerek lehetséges változásait előzetesen felmérje vagy arra javaslatot tegyen, akár ennek pénzügyi következményeire vonatkozóan feltételezésekkel éljen. Ennek megfelelően tanulmányunk abból indul ki, hogy amennyiben Budapest pályázik és megkapja az olimpia rendezési jogát, akkor mindenképpen rövid időn belül sor kerül az olimpiához kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések felelősségi és finanszírozási rendszerének kialakítására a központi kormányzat és a helyi önkormányzatok kapcsolatainak tekintetében is.

Mivel a központi kormányzat és a helyi önkormányzatok egyaránt az államháztartás részét képezik, és a hiány mértékére vonatkozó európai uniós korlátozás az államháztartás egészére vonatkozik, ezért az előzőekben megfogalmazott okokon túl, emiatt sem feltétlenül indokolt az állami finanszírozás szétválasztása.

MÓDSZERTANUNK KORLÁTAI

Az alapeset, az előrehozott és az olimpiai fejlesztések meghatározásához a meglévő hosszú távú fejlesztési terveket és koncepciókat vettük alapul. E tervek – kevés kivételtől eltekintve – finanszírozási oldalt nem tartalmaznak, ezért csak nagyságrendi becslést tehattünk az általuk vázolt fejlesztési koncepciók megvalósíthatóságáról. Csapatunk a meglévő tervek közül csak az olimpia megvalósíthatósága szempontjából jelentősséggel bíró fejlesztésekkel foglalkozott. Ez nem biztosítja az olimpia nélküli tényleges fejlődési pálya megismerését, ami azt jelenti, hogy a különböző tervekben szereplő, esetleg már kötelezettség formájában is megjelenő beruházások kívül esnek vizsgálatunk látómezején.

Az előrehozott fejlesztések előrehozásának költségét államkötvény hozammal közelítjük. Ezzel elismerjük az állam megnövekedett forrásigényének finanszírozási költségét. Nem számszerűsítettük viszont az előrehozás logisztikai nehézségeiből adódó esetleges költségeket, a megnövekedett építőipari kereslet okozta költségnövekedést, illetve az esetleges szervezési gondokból adódó pótlólagos költségeket.

Az előrehozott fejlesztések a megnövekedett fenntartási költségek előrehozását is jelentik. E beruházások ugyanakkor szinte kizárólag a közlekedési infrastruktúra területén jelentkeznek, ahol e megnövekedett fenntartási költségek mértéke egyértelműen nem kimutatható.

Meg kell jegyezni, hogy a nagymértékű – elsősorban közlekedési – infrastruktúra fejlesztés tartósan megemeli az infrastruktúra hosszú távú fenntartási és üzemeltetési költségeit. E költségek belesimulnak az ország, de elsősorban Budapest költségvetésébe, és ezeket nem lehet elkülönítve kimutatni. Bár e költségek mértékének számszerűsítésére nem tettünk kísérletet, hosszú távon az állam és/vagy az önkormányzatok költségvetésében erre biztosítani kell forrást.

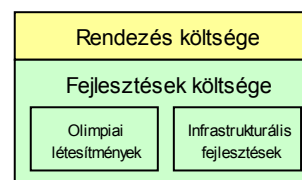
Az előrehozott fejlesztések előrehozásának természetesen nemcsak költsége, hanem haszna is van. Az előrehozásból fakadó pénzügyi többletbevételekkel sehol nem számoltunk, az áttételes gazdasági-társadalmi haszonnal pedig a makrogazdasági elemzés és szociális hatástanulmány fejezetek foglalkoznak.

4.2 A KÖLTSÉGEK SZERKEZETE ÉS FINANSZÍROZÁSA

4.2.1 AZ OLIMPIÁVAL KAPCSOLATOSAN FELMERÜLŐ KÖLTSÉGEK

A KÖLTSÉGEK FUNKCIÓ SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSA

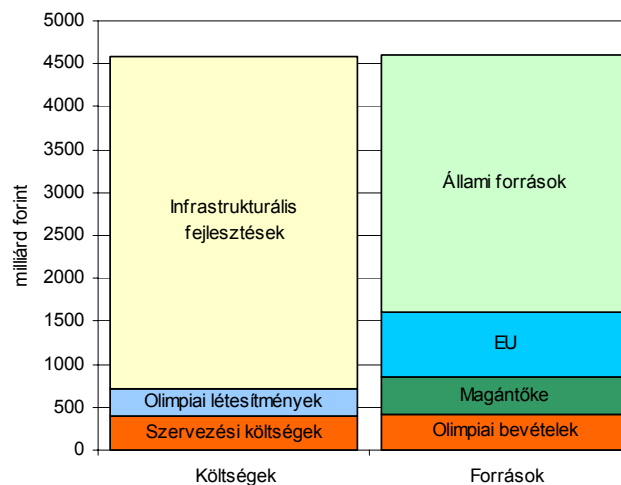
Az olimpia megrendezésével kapcsolatban felmerülő költségek bemutatására a következő fő költségcsoportokat hoztuk létre:

- **A szervezés/rendezés költsége (OCOG):** Az olimpia megszervezésének és lebonyolításának közvetlen, folyó költségei és ideiglenes célú beruházásai, amelyek egyértelműen az olimpia miatt merülnek fel. E költségeket az OCOG költségvetés bevételi oldala enyhe többlettel fedezi.
- **A fejlesztési költségek** jellemzően az olimpia után megmaradó, hosszú távra épülő létesítmények beruházás jellegű költségeit tartalmazzák. E kategória két részre bontható:
 - *Az olimpiai létesítmények* fejlesztése: a sporthelyszínek, olimpiai és médiafalu, valamint a média és sajtóközpont jellemzően az olimpia miatt épülnek csak meg, az utóhasznosítás lehetőségét keresni kell. A létesítmények költségét az olimpia költségeként jelenítjük meg, függetlenül az utóhasznosításuktól. Az olimpiai falu felépítése például egész városrészek rehabilitációjához járulhat hozzá, és nagy mennyiségű új lakást biztosít akár szociális, akár ingatlanpiaci felhasználásra. Ennek ellenére az építés költsége az olimpia költségeként kerül kimutatásra, mert az olimpia nélkül a belátható jövőben nem épülne fel. Hasonló a helyzet a legtöbb sportlétesítménnyel is.
 - *az infrastrukturális fejlesztések* (közlekedés, közmű, szálláshelyek, stb.) tipikusan az olimpia nélkül is megvalósuló fejlesztéseket tartalmaznak. Ezek a költségek tehát jellemzően nem az olimpiát terhelik, utóhasznosításuk eleve megoldott, hiszen a rendező város/ország infrastrukturális fejlettségi szintjét növelik.

A költségcsoportok és a finanszírozási források nagyságrendjét és arányait a következő grafikonon mutatjuk be(Duna menti szcenárió):

Az olimpia megvalósítása lényegében egy feszített ütemű, többségében költségvetési finanszírozású infrastrukturális fejlesztési csomag megvalósítását jelenti.

Az ábra kis forrástöbbletet mutat, amely az olimpiai bevételekből származik. E többlet, mintegy 22 milliárd forint, a tervezési hibahatáron belül van, és ezért közvetlenül nem számoltunk vele a finanszírozásban. A valóságban a pozitív egyenleg nagy részét az olimpiai létesítmények finanszírozására lehet fordítani.

A grafikonról egyértelműen látható, hogy a szervezés költsége eltörpül a szükséges fejlesztések mértéke mellett, illetve a fejlesztési költségeken belül az olimpiai létesítmények költsége is hasonlóan kis arányt képvisel. A finanszírozási szerkezetet nézve látható, hogy a közvetlen olimpiai bevételek fedezik a szervezési költségeket, illetve az olimpiai létesítmények egy részét, a többi fejlesztést kisebb részben magántőke és EU források bevonásával, nagyobb részben állami/önkormányzati keretből kell finanszírozni.

AZ INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK SZCENÁRIÓI – A MASTER PLAN OPCIÓK

Az olimpia elhelyezési alternatívái: eltérő tartalom, eltérő költségek

A műszaki szakértői csapat az olimpia megrendezésének (Budapesten belüli elhelyezkedésének) három alapszcenárióját, ún. „master plan opcióját” dolgozták ki. Az egyes szcenáriókhoz különböző létesítmény- és infrastruktúra fejlesztési költségek tartoznak. A három alapszcenárió a következő:

- 1. változat: Duna menti változat
- 2. változat: A városmegújítás olimpiája
- 3. változat: Északi olimpiai park

A három szcenárió az olimpiai létesítmények elhelyezésében, és ebből kifolyólag a szükséges közlekedési infrastruktúra-fejlesztésekben különbözik egymástól. A sportlétesítmények építési költségeiben elhanyagolható a különbség, a sporthelyszínek állam általi kisajátítási költségei viszont különböznek a három szcenárióban. Az infrastrukturális költségek közül csak a közlekedési fejlesztések költségei és bizonyos környezetvédelmi költségek változnak szcenárióról szcenárióra.

A KÖLTSÉGEK ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA

A tanulmány egyes fejezetei részletesen foglalkoznak a megvalósíthatóság különböző témáival. Az egyes területek költségeinek meghatározása és összegzése átfogó képet nyújt a megvalósítás pénzügyi követelményeiről. Az alábbi táblázat összefoglalja a tanulmány elkészítése során vizsgált költség kategóriákat.

A táblázat jobb oldalán a rendezéshez kapcsolódó költségek találhatóak, ezek részei a később bemutatásra kerülő OCOG költségvetésnek. A bal oldalon a fejlesztések költségeit mutatjuk be, amely az egyes szakterületek munkájának összegzéséből adódott össze.

milliárd forint

KÖLTSÉG KATEGÓRIA		A FEJLESZTÉSEK KÖLTSÉGEI	Master Plan Opciók			A RENDEZÉS / SZERVEZÉS KÖLTSÉGEI	
			1	2	3		
INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK	Közlekedés	Fővárosi és vidéki közlekedésfejlesztés, közút, vasút, repülőtér, hajózás	3 182	3266	3 607	Az OCOG által térítésmentesen utaztatott csoportok (olimpiai család, VIP-ek, stb.) utazási költségei	19
	Városrehabilitáció és környezetvédelem	Az olimpiai helyszínek előzetes környezetvédelmi kármentesítése, az olimpiai területek közvetlen környezetének épület- és környezetvédelmi rehabilitációja	159	189	159	Nem kiemelt költségelem. a különböző költségkategóriákban a szakértők becslése szerint mintegy 30 md. Ft.	
	Közmű	Szennyvíztisztítók, hulladékhasznosító, csatorna hálózatfejlesztés	236	236	236		
	Idegenforgalom	Szállodák	199	199	199		
	Technológia és biztonság	Az olimpiai létesítményekbe beépülő, vagy egyéb, utóhasznosításra tervezett eszközök.	87	87	87	Telekommunikációs és biztonsági költségek	105
OLIMPIAI LÉTESÍTMÉ NYEK	Sportlétesítmények	Sporthelyszínek kialakítása	152	150	170	Sporthelyszínek olimpia utáni helyreállítása, Átmeneti sportlétesítmények építése, elbontása	128
	Olimpiai falu	Olimpiai falu felépítése	68	68	69	Az olimpiai falu bérleti és berendezési költsége, olimpiát követő felújítása	27
	Média falu	Média falu felépítése	91	87	82	Üzleti alapon működik, OCOG költség nincs	
OCO G	Média és sajtóközpont	Feltételezésünk szerint az OCOG meglévő létesítményeket vesz bérbbe. Mivel a bérleti díjat az OCOG továbbszámolhatja a sajtó és a média felé, ezért az OCOG budgetben nem számoltunk bérleti díjjal sem					
	Egyéb OCOG költség						117
	Paralimpia					A paralimpia költségvetési hiányát az OCOG pótolja ki	6
Összesen			4 175	4 284	4 611		402

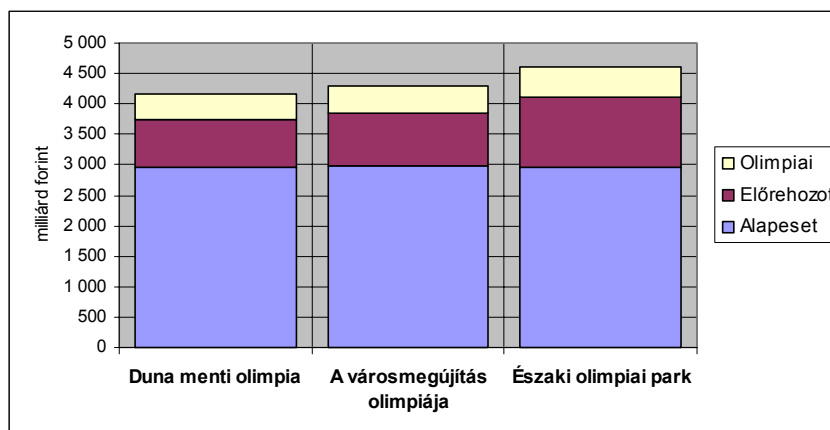
Megjegyzések:

- A fenti költségek a fejezet elején található összefoglaló táblázatból nem tartalmazzák a 4 milliárd forint pályázati költségeket.
- A fejlesztések összes költsége nem tartalmazza a 83 milliárd forint értékű ideiglenes létesítmények beruházási költségeit, e tétel az OCOG költségvetésben szerepel (Átmeneti sportlétesítmények, 96 milliárd forint). Az anyagban néhány helyen (pl. makrogazdasági rész) a teljes beruházási összeggel számolunk, amely e 83 milliárd forintot is tartalmazza.

4.2.2 A FEJLESZTÉSEK KÖLTSÉGEINEK SZERKEZETE ÉS FINANSZÍROZÁSA

A KÖLTSÉGEK BESOROLÁSA

Az alábbi grafikonon bemutatjuk a költségek besorolásuk szerinti összetételét:

A besorolás jelentősége: lehet-e és érdemes-e olimpiát rendezni

A költségek nagyságrendjeinek ismeretében látszik, hogy a megvalósíthatóság kritikus kérdése nem az olimpia szervezési költsége, vagy a sportlétesítmények építési költsége, hanem az infrastrukturális felkészülés vállalhatósága lesz.

A szükséges infrastrukturális fejlesztések koncentrált véghezvitelével az olimpia hozzájárulhat az ország, illetve Budapest modernizációs és integrációs céljainak megvalósításához. Erre akkor van lehetőség, ha az olimpia megrendezése érdekében szükséges fejlesztési stratégia fő vonalaiban egybeesik az ország, illetve a főváros következő 10–15 éves időszakának területi- és infrastruktúra fejlesztési stratégiájával, érték- és prioritássorrendjével. A fenti besorolást alkalmazva, az olimpia annál inkább szolgálja a város és az ország infrastrukturális fejlődését, minél nagyobb az alapeset aránya és minél kisebb a csak az olimpia miatt szükségessé váló fejlesztések mértéke, és ezáltal az „olimpia költsége”.

Látható, hogy a költségek mintegy **70%-át** olyan fejlesztésekre kell fordítani, amely az olimpia nélkül is megvalósulna, és további **20%-ot** tesznek ki a későbbre tervezett, de előrehozott fejlesztések. Tanulmányunk fontos megállapítása, hogy a fejlesztési költségek csak mintegy **10%-a** az, ami csak az olimpia miatt merül fel.

Nem elhanyagolható az sem, hogy e tíz százalékot is olyan fejlesztések teszik ki, amelyek teljes mértékben utóhasznosítottak és javítják a város gazdasági – szociális – infrastrukturális fejlettségi szintjét. A legfontosabb ilyen fejlesztések között szerepel a lakóingatlanokként utóhasznosított olimpiai és médiafal, továbbá szállodák, biztonsági és telekommunikációs infrastruktúra, a dunai hajózás fejlesztése, valamint sportcéllal és nem sportcéllal utóhasznosított sportlétesítmények.

A három master plan opcióhoz tartozó adatokat költségkategória szerinti bontásban a következő táblázat mutatja be.

milliárd forint

Költség kategória	Duna menti olimpia				A városmegújítás olimpiája				Eszaki olimpiai park			
	Összktg.	Alap- eset	Előre- hozott	Olimpiai	Összktg.	Alap- eset	Előre- hozott	Olimpiai	Összktg.	Alap- eset	Előre- hozott	Olimpiai
Infrastrukturális fejlesztések												
Közlekedés	3 182	2 354	790	38	3 266	2 390	855	21	3 607	2 355	1 149	103
Városrehabilitáció és környezetvédelem	159	125	0	34	189	125	0	64	159	125	0	34
Közmű	236	236	0	0	236	236	0	0	236	236	0	0
Idegenforgalom	199	151	0	49	199	151	0	49	199	151	0	49
Technológia és biztonság	87	18	0	69	87	18	0	69	87	18	0	69
Olimpiai létesítmények												
Sportlétesítmények*	152	73	0	78	150	70	0	80	170	76	0	93
Olimpiai falu	68	0	0	68	68	0	0	68	69	0	0	69
Média falu	91	0	0	91	87	0	0	87	82	0	0	82
Összesen	4 175	2 958	790	427	4 284	2 990	855	438	4 611	2 961	1 149	500
	100%	71%	19%	10%	100%	70%	20%	10%	100%	64%	25%	11%

* További 83 milliárd forint jelenik meg az OCOG költségvetésben ideiglenes sportlétesítmények építésére

A FEJLESZTÉSI KÖLTSÉGEK TÉTELEINEK RÖVID BEMUTATÁSA

A fejlesztési költségek meghatározása „projekt” szinten történt, azaz az egyes műszaki területek szakértői meghatározták azokat a fejlesztési tételeket, amelyekből az összes fejlesztési igény összetevődik. A fejlesztési projektek az egyes szakterületek fejezeteiben kerülnek bemutatásra, a teljes lista pedig a mellékletben található.

A költségek „beruházási költség”-ként kerültek meghatározásra, vagyis tartalmazzák az „egyéb költségeket” (tervezés, lebonyolítás, művezetés, stb. költségeit). A költségek tartalmazzák továbbá a területkiszájtítások várható költségét is.

Nem tartalmazza a költségbecslés az esetlegesen felmerülő olyan többletköltségeket, melyek egyes – az olimpiai megrendezése miatt felmerült – projektek esetében a rendezési tervtől való eltérés miatt jelentkeznek.

Közlekedés

A közlekedési infrastruktúra fejlesztési feladatainak bontását és a költségek megoszlását a következő táblázat mutatja:

milliárd forint

Megnevezés	Duna Menti Olimpia	A Városmegújítás Olimpiája	Az Északi Olimpiai Park
Fővárosi közúti közlekedés	212 7%	279 9%	252 7%
Fővárosi kötöttpályás közlekedés	1 157 36%	1 188 36%	1 409 39%
Fővárosi hajózás	15 0%	0 0%	0 0%
Fővárosi közlekedés összesen	1 384 43%	1 467 45%	1 661 46%
Légiközlekedés	118 4%	118 4%	118 3%
Országos közúthálózat	1 418 45%	1 418 43%	1 566 43%
Országos vasúthálózat	247 8%	247 8%	247 7%
Vidéki helyszínek	15 0%	15 0%	15 0%
Országos közlekedés összesen	1 798 57%	1 798 55%	1 946 54%
Közlekedési infrastruktúra összesen	3 182 100%	3 266 100%	3 607 100%

A közlekedési infrastruktúra-fejlesztések háromnegyede alapeset, és mindössze elenyésző hányada kell csak az olimpia miatt. A közlekedési infrastruktúra technikai részleteit a 10. és a 12. fejezet mutatja be részletesen.

A közlekedési létesítmények építése, ill. átalakítása miatt szükségessé váló közműkiváltások és közműhálózat átalakítások becsült költségeit, valamint a szokásos járulékos költségeket (útvíztelenítést, közvilágítást, alagutaknál a szellőzést, forgalomterelést, stb.) az egyes infrastrukturális elemek költségbecslése tartalmazza.

A légi közlekedési projektek esetében az aktuális fejlesztési tervek, tanulmányok költségsorai voltak iránymutatóak. A hajózással kapcsolatos projektek fajlagos – aktuális – árak alapján kerültek számszerűsítésre. Az országos vasúthálózattal kapcsolatos projektek esetében a MÁV Rt. adatszolgáltatása volt irányadó, mely részletes pénzügyi ütemtervet tartalmazott a szóban forgó és az azon túli projektekre is. Az országos és a fővárosi közúthálózatot érintő projektek költségei részben tényadatok, részben fajlagos adatok alapján képződtek.

Városrehabilitáció és környezetvédelem

Az olimpia megrendezéséhez elengedhetetlennek tekintettük az olimpiai létesítmények, eseményhelyszínek és turisztikai helyszínek legalább szűk környezetének épület és közterület rehabilitációját. Ennek költsége minimálisan 125 milliárd forint.

Környezetvédelmi tanulmányunk részeként számszerűsítésre kerültek az olimpiához szükséges környezetvédelmi feladatok költségei. A feladatok többsége az OCOG tevékenységének a része, ezek (több tétel között megosztva, nem külön kimutatva) 30 milliárd forintot tesznek ki az OCOG költségvetésben, Egyetlen tétel, az iparilag szennyezett területek olimpia előtti rehabilitációja (szcenáriótól függően 34, ill. 64 milliárd forint) került az infrastrukturális felkészülés kategóriába. A környezetvédelmi tanulmány számításait a 14. fejezet tartalmazza.

Közmű

Az előkészített projekteknél a részletes kalkulációk, a többi esetben pedig a pénzügyi ütemezéssel rendelkező, elfogadott fejlesztési tervek szolgáltatott adatokat a költségbecsléshez. Az olimpia megrendezéséhez nélkülözhetetlen alapeseti feladatnak tekinthető közmű fejlesztések tételes bemutatására a 10. és 12. fejezetben kerül sor.

Idegenforgalom

Az idegenforgalmi beruházások az olimpia megrendezéséhez szükséges szállodai kapacitás fejlesztéseket tartalmazzák. A kategória tartalmát és a részletes számításokat a 13. fejezetben mutatjuk be.

Technológia és biztonság

Az olimpia lebonyolításához szükséges – elsősorban telekommunikációs – technológia költségeit 82 milliárd forint értékben az OCOG költségvetés tartalmazza. Az infrastruktúra kategóriába soroltuk ezen felül az 57 milliárd forint értékű általános telekommunikációs háttér infrastruktúra kialakítását, amely fejlesztések tartósan javítják az ország technológiai szintjét. A szakterület részletes bemutatása a 15. fejezetben található.

A biztonsági szakembereink által felmért biztonsági feladatok és beruházások egy része – 23 milliárd forint – szintén az OCOG költségvetést terheli. Az olimpiai létesítményekbe beépülő, azok értékét növelő, az olimpia után nem elbontandó biztonsági eszközök költségét az infrastrukturális fejlesztések között mutatjuk ki, ennek értéke további 30 milliárd forint.

Biztonsági fejezetünk az olimpiai létesítmények biztosításával kapcsolatos feladatokat mutatja be a 16. fejezetben. Ezenfelül

számítani kell arra, hogy az olimpia a hon- és rendvédelmi szervek fokozott készültségét és igénybevételét fogja igényelni. Ennek költségére becslés nem áll rendelkezésünkre, annyi azonban megállapítható, hogy Athén 150 milliárd forintra becsüli a biztonsági költségeket.

Egészségügy

Az akkreditált személyek (sportolók, stb.) egészségügyi ellátása az olimpiai falu poliklinikáján történik, ennek költségeit az OCOG költségvetés tartalmazza. Ugyancsak az OCOG fizeti a sporthelyszínek egészségügyi felügyeletét.

Az egészségügy jelenlegi állapotában ugyan köztudottan általános és nagymértékű fejlesztésre szorul, az olimpia megrendezhetőségének azonban ez nem kizáró kritériuma. Ezért kórházi fejlesztésekkel sem alapeseti, sem más kategóriában nem számolunk.

Az olimpia időszakában az ideérkező turisták az egészségügyi ellátásra időszakos fokozott igénybevételt jelentenek, ennek többletköltsége az egészségügy költségvetését terheli.

Az egészségüggyel kapcsolatos elemzés a 17. fejezetben olvasható.

Sportlétesítmények

A sporthelyszínek kialakításának, a sportlétesítmények felkészítésének vagy felépítésének részleteivel a 11. fejezet foglalkozik. A sportlétesítmények költségei a következőkből tevődnek össze:

- „Fejlesztési” költségnek tekintjük a végleges létesítmények felépítését és a meglévő létesítmények rekonstrukcióját
- Szervezési (OCOG által finanszírozott) költségnek tekintjük az ideiglenes létesítmények felépítését és elbontását, a meglévő létesítmények olimpiai célra történő át- és visszaalakítását, valamint a nem sportcélú utóhasznosításra szánt létesítmények olimpia utáni átalakítását

A sportlétesítmények utóhasznosítása szempontjából megkülönböztetünk sportcélú és nem sportcélú utóhasznosítású létesítményeket. Ezenfelül külön kezeljük az ideiglenes jelleggel épített létesítményeket, valamint a már ma meglévő és csak felújításra vagy kibővítésre szoruló építményeket.

A következő táblázat összefoglalja az egyes sportlétesítmény-kategóriák költségét. Látható, hogy az összes költségből 83 milliárd forint terheli az OCOG-ot mint ideiglenes létesítmény, 73 milliárd forintnyi beruházás alapesetben is megépülne (Puskás

Ferenc Stadion, illetve a stadion rekonstrukciós programban szereplő), és csak 78 milliárd forint terheli az állami költségvetést „az olimpia miatt”.

milliárd forint

Sportlétesítmény	Nem-OCOG		OCOG	Összesen
	ALAPESET	OLIMPIAI		
Ideiglenes			33	33
Meglévő	29	6	8	44
Nem sportcélú utóhasznosítás	-	30	9	39
Sportcélú utóhasznosítás	44	42	32	119
Összesen	73	78	83	235

A táblázatban feltüntetett 83 milliárd forinton túl az OCOG költségek része a nem sportcélú létesítmények olimpia utáni átalakításának költsége (13 milliárd forint), valamint az olimpiai helyszínek „olimpiai módba” tételének és visszaállításának költsége (33 milliárd forint)

Olimpiai és médiafalú

Az olimpiai- és médiafalú felépítése lényegében új lakónegyed kialakítását jelenti. Ennek költségeit nem soroltuk az alapeset költségei közé, függetlenül attól, hogy a meglévő fejlesztési tervekben szerepelnek-e lakóingatlan-fejlesztési elképzelések, hiszen bármely ingatlanfejlesztési koncepciókhoz képest nagy különbséget jelent az olimpiai és a médiafalú területi koncentrációja.

Tanulmányunk 12. fejezetében kiemelt részletességgel foglalkozunk az olimpiai és médiafalú témájával.

Média és sajtóközpont (MPC és IBC)

A média és sajtóközpont elhelyezését a műszaki csapat vizsgálta, és megállapította, hogy külön fejlesztés nem szükséges. Feltételezésünk szerint az OCOG bérlieket a létesítményeket, és e költséget a sajtó képviselőire tovább tudja hárítani. Ezért e kategóriában sem fejlesztési, sem bérleti költséggel nem számoltunk.

4.2.3 A FEJLESZTÉSI KÖLTSÉGEK FINANSZÍROZÁSA

Az OCOG bevételei finanszírozzák az olimpia összes folyó szervezési költségét, az ideiglenes létesítmények felépítésének/elbontásának költségeit, valamint a meglévő létesítmények olimpiai célú át- és visszaalakításának költségét.

Az infrastrukturális fejlesztések költségeinek finanszírozása állami, önkormányzati források, magántőke és EU támogatások felhasználásával történik. A következő táblázat bemutatja a költségek finanszírozási forrásainak megoszlását a különböző master plan változatokban:

milliárd forint

Költség kategória	Duna menti olimpia				A városmegújítás olimpiája				Eszaki olimpiai park			
	Összktg.	Állami	Magán	EU	Összktg.	Állami	Magán	EU	Összktg.	Állami	Magán	EU
Infrastrukturális fejlesztések												
Közlekedés	3 182	2 476	19	687	3 266	2 566	19	680	3 607	2 837	19	750
Városrehabilitáció és környezetvédelem	159	140	19	0	189	170	19	0	159	140	19	0
Közmű	236	175	0	61	236	175	0	61	236	175	0	61
Idegenforgalom	199	0	199	0	199	0	199	0	199	0	199	0
Technológia és biztonság	87	51	36	0	87	51	36	0	87	51	36	0
Olimpiai létesítmények												
Sportlétesítmények*	152	152	0	0	150	150	0	0	170	170	0	0
Olimpiai falu	68	0	68	0	68	0	68	0	69	0	69	0
Média falu	91	0	91	0	87	0	87	0	82	0	82	0
Összesen	4 175	2 994	433	748	4 284	3 113	429	741	4 611	3 374	426	811
	100%	72%	10%	18%	100%	73%	10%	17%	100%	73%	9%	18%

* További 83 milliárd forint jelenik meg az OCOG költségvetésben ideiglenes sportlétesítmények építésére

Az állami források 95%-át olimpia nélkül is szükséges fejlesztésekre kell fordítani

Látható, hogy a fejlesztések kevesebb, mint 30%-ában vonható be magántőke és EU források, 72-73%-ot állami és önkormányzati forrásokból kell fedezni. Ugyanakkor az alábbi táblázatból látszik, hogy e források 94–95%-át alapeseti és előrehozott fejlesztésekre fordítja, amelyek amúgy is szükségesek a város és az ország infrastrukturális felzárkózásához.

milliárd forint

Költség kategória	Duna Menti Olimpia				A Városmegújítás Olimpiája				Az Eszaki Olimpiai Park			
	Össz.	Állami	Magán	EU	Összktg.	Állami	Magán	EU	Összktg.	Állami	Magán	EU
Alapeset fejlesztések	2 958	2 238	189	531	2 990	2 271	189	531	2 961	2 242	189	531
Előrehozott fejlesztések	790	580	0	210	855	645	0	210	1 149	875	0	274
Olimpiai fejlesztések	427	176	244	7	438	198	241	0	500	257	237	6
Összesen	4 175	2 994	433	748	4 284	3 113	429	741	4 611	3 374	426	811

A finanszírozás kérdéskörét részletesen tárgyalja az 5. fejezet.

4.2.4 A SZERVEZÉSI KÖLTSÉGEK SZERKEZETE ÉS FINANSzíROZÁSA (AZ OCOG KÖLTSÉGVETÉS)

A budapesti OCOG költségvetés **kiadásait** a következő módon csoportosíthatjuk:

- Működési költségek – sportesemények, olimpiai falu, MPC és IBC (média és sajtóközpont) (előrejelzett érték: 142 Mrd Ft – 35%): A sportesemények lebonyolítási, valamint a felsorolt létesítmények olimpia időszakában történő üzemeltetési és bérleti költségei, illetve az összes sporthelyszín olimpia szempontú átalakítási költsége („olympic overlay”).
- Egyéb folyó szervezési költségek (előrejelzett érték 164 Mrd Ft – 41%)
- Rövid távú befektetések (96 Mrd Ft – 24%): A sportlétesítményekkel, az olimpiai faluval, MPC-vel és IBC-vel kapcsolatos olyan átmeneti létesítmények költségeit, amelyek utóhasznosítása nem valószínű. A költségelem szintén tartalmazza a nem sport célra hasznosított állandó létesítmények utóhasznosítási átalakítási költségeit

A Budapestre előrejelzett OCOG költségvetés legfontosabb bevételi **forrásai** a következők:

- NOB (előrejelzett érték: 234 Mrd Ft – 55%): A NOB szerződik a kiválasztott televíziós hálózatokkal, valamint a nemzetközi szponzor cégekkel, amely bevétel egy meghatározott százalékát átadja az OCOG-nak. Mind a szerződött összegek, mind az átadott százalék meghatározása a NOB hatásköre.
- Magánszektor (előrejelzett érték: 77 Mrd Ft – 18%): Az OCOG által elsősorban belföldi, de akár nemzetközi vállalatoknak is értékesített marketing, illetve szponzori csomagokért, illetve az olimpiai szimbólumok használatáért kapott összegek.
- Jegyárbevétel (előrejelzett érték: 70 Mrd Ft – 17%): Az olimpiai rendezvényekre árusított jegyek értékesítéséből származó árbevételek.

Állami támogatással a bevételek között nem számoltunk a bevételi oldalon bár megjegyzendő, hogy Athén esetében ez az összeg megközelítette a 60 milliárd forintot.

Az OCOG bevételei – más olimpiák költségvetéséhez hasonlóan – fedezik az összes folyó felkészülési és szervezési költséget, valamint a korábban leírt tartalmú „rövid távú befektetéseket”. A fennmaradó egyenleg 22 milliárd forint nagyságrendű, amely összeggel az OCOG hozzájárulhat például az állandó sportlétesítmények finanszírozásához.

4.3 MAKROGAZDASÁGI MEGVALÓSÍTHATÓSÁG

4.3.1 A MAKROGAZDASÁGI ALAPESET

Makrogazdasági alapeset:

***3 258 md Ft
költhető állami
infrastrukturális
fejlesztésre***

Az alapesetben – az olimpia nélkül – megvalósuló makrogazdasági növekedési pályát a legfontosabb nemzetgazdasági folyamatok és makroszintű összefüggések modellezésével becsültük meg. Ez a növekedési pálya körvonalazta az ország és az államháztartás teherbíró képességét a 2003-2012 közötti időszakban. A számítások szerint alapesetben (olimpia nélkül) az infrastruktúrára fordítható állami kiadások mértéke 2003 és 2012 között összesen 3 258 milliárd forintra tehető.

A tételes műszaki alapeset, a különböző fejlesztési tervekben meglévő, az olimpiához szükséges fejlesztéseket tartalmazza, amelynek állami finanszírozású része, 1957 milliárd forint (a teljes állami finanszírozású alapesetnek, 2 238 md Ft-nak a makrogazdasági modell szerkezetéhez való igazodás miatt a közmű és környezetvédelmi tételekkel csökkentett része) ennek mintegy 60%-a.

A műszaki alapeset az állami infrastrukturális beruházások 60%-a

E feladatok körére rámondhatjuk, hogy a város és az ország olimpia nélküli fejlesztési stratégiájába **tartalmilag** beleilleszkednek. Ugyanakkor e fejlesztési tervek általában konkrét finanszírozási elképzeléseket nem tartalmaznak, ezért azzal a feltételezéssel kell élnünk, hogy az állami prioritások lehetővé teszik a fent meghatározott összes infrastrukturális beruházási keret 60%-ának az e tervekben meghatározott célokra történő felhasználását, valamint a fennmaradó 40% szükséges és elégséges az olimpiától független állami infrastruktúra-fejlesztési feladatok (gátak, utak, épületek, vasút, közmű, stb.) ellátására.

4.3.2 A MAKROGAZDASÁGI MEGVALÓSÍTHATÓSÁG VIZSGÁLATA

Az alapeseti és olimpiát feltételező fejlesztéseket valamint azok makrogazdasági nagyságrendjét a következő táblázat szemlélteti (a Duna menti változat adatait használva):

milliárd forint

2003-2012	Alapeset	Előrehozott és olimpiai	Összesen
Olimpiához szükséges fejlesztés	2 958	1300	4 258
GDP %-a	1.39%	0.61%	2.01%
Nemzetgazdasági beruházások %-a	5.26%	2.26%	7.53%
Ebből állami finanszírozású*	2 238	757	2 994
GDP %-a	1.06%	0.36%	1.41%
Állami költségvetés %-a	2.06%	0.70%	2.76%
Állami rész körny. véd. és közmű nélkül:	1 957	722	2 679

**722 milliárd forint
többlet
költségvetési
forrás szükséges**

Látható, hogy a költségek mértéke makrogazdasági szinten nem számottevő. Ugyanakkor olimpia esetén a költségvetés 3 258 milliárd forintnyi “keretéből” 2 679 milliárd forintot, 82%-ot kellene az olimpiához szükséges fejlesztések finanszírozására fordítani. Fenntartva a korábbi feltételezést, hogy az alapeseti fejlesztések finanszírozásán felüli beruházási keretet már nem lehet az előrehozott és olimpiai projektek finanszírozására fordítani, az olimpiához szükséges fejlesztések a Duna menti változatot alapul véve az alapesethez képest **722 milliárd forint többlet forrásigényt jelentenek.**

A többletforrás-igény az állami finanszírozású előrehozott és az olimpiai projektekből adódik. A többletigény mértéke évenként hozzávetőleg 72 milliárd forint, ez nem meghatározó, de nem is elhanyagolható az állami költségvetés nagyságrendjeit figyelembe véve.

Makrogazdasági elemzésünk alapján a szükséges állami források megteremtésére a következő lehetőségek, vagy azok kombinációi adódnak:

- A költségvetési kiadási szerkezet módosítása, ezen belül
 - Az infrastrukturális beruházások átcsoportosításával, amely esetben a fent meghatározott beruházási keret 82%-át kellene az olimpiával kapcsolatos (alapeset + előrehozott + olimpiai) fejlesztésekre fordítani, azaz 18% maradna minden egyéb állami infrastrukturális fejlesztési kötelezettség teljesítésére.

- A költségvetésen belül az állami transferek, és/vagy természetbeni juttatások növekedésének minimális mérséklése
- A közösségi fogyasztás növekedésének mérséklése
- A költségvetési bevételek növelése az adóterhek minimális emelésével (vagy csökkentés átmeneti mérséklésével)
- Az államháztartási hiány lassabb ütemű csökkentése a maastrichti kritériumok figyelembevételével

E lehetőségek bármelyikének vállalhatóságát a költségvetés és a mindenkori gazdaságpolitika stratégiai prioritásai alapján lehet megállapítani.

Az évi 72 md Ft a jóléti transferek növekedésének visszafogásából teremthető elő.

Makrogazdasági elemzésünk szerint a szükséges beruházási források nem az állami bevételek növelése, hanem a kiadási szerkezet módosítása révén teremthetők elő. Mivel láttuk, hogy az olimpia költségei nagyságrendileg beleférnek a költségvetésbe, a pótlólagos beruházásokat várhatóan nem elsősorban más költségvetési területektől való elvonás útján, hanem a folyó költségek, leginkább a jóléti transferek (nyugdíj, családi pótlék, egyéb pénzbeni társadalmi juttatások stb.) növekedésének átmeneti enyhe visszafogásával lehet finanszírozni, ez pedig a lakossági fogyasztás növekedésének időszakos mérséklődését fogja jelenteni.

A finanszírozhatóságot három makrogazdasági alternatívában vizsgáltuk, a Duna menti scenárió számait alapul véve:

1. változat: Az államháztartási hiánynak gyors csökkentése, és a maastricht-i kritériumoknak megfelelő 3% elérése 2007-re
2. változat: Az államháztartás hiánya az első verzióhoz képest lassabban csökken, és 2009-re hirtelen éri el a 3%-ot.
3. változat: E változatban a keynes-i multiplikátor hatás korlátlan érvényesülését feltételezi a gazdaságban.

A következő táblázatban összefoglaltuk, hogy a többlet állami finanszírozásnak a transzferek visszafogásával történő megteremtése mellett az egyes változatokban – az alapesethez képest - hogyan alakul a GDP és a lakossági fogyasztás.

milliárd forint

Olimpiai eset és alapeset különbsége	Időszak	1. változat	2. változat	3. változat
Pótlólagos finanszírozási igény	2012-ig	722	722	722
GDP növekedési többlet	2012-ig	261	1 126	1 396
	2020-ig	147	1 447	1 803
Alapeset GDP %-a		0,07%	0,68%	0,85%
Lakossági fogyasztás	2012-ig	-914	-466	0
Alapeset lakossági fogyasztás %-a 2012-2020		-0,68%	-0,35%	0,00%
Lakossági fogyasztás növekedési ráta				
Alapeset		4,47%	4,47%	4,47%
Olimpiai eset		4,40%	4,43%	4,47%

Látható, hogy az első változat GDP növekedési hatása minimális (0,07%), de az állami transzferek visszafogása miatt a lakossági fogyasztás éves növekedési üteme még így is csak 0,07 százalékponttal (4,47%-ról 4,4%-ra) csökken.

A második változatban a költségvetési hiány enyhébb kontrollja miatt a GDP jelentősebb mértékben növekedhet. Az ezáltal keletkező pótlólagos költségvetési források nem elegendőek az olimpia többletköltségének finanszírozására, de a lakossági fogyasztás éves növekedési üteme már csak 0,04 százalékponttal csökken.

A harmadik változatban a keynes-i multiplikátor hatás érvényesülését feltételezve vizsgáltuk az olimpia finanszírozhatóságát. A gazdaságba bekerülő pótlólagos beruházások multiplikátor hatása olyan mértékű GDP növekedést eredményez, amely elegendő többlet forráshoz juttatja a költségvetést az olimpia finanszírozásához. Eszerint szerint tehát az olimpia többlet beruházásai megtermelik saját finanszírozásukat. Mivel azonban a multiplikátor hatás csak a gazdaságban fellelhető szabad és mobilizálható erőforrások jelenléte mellett érvényesül, konzervatív megközelítéssel az így kiszámolt többlet GDP inkább egy optimista maximumnak tekinthető.

EGYÉB HATÁSOK

Nem számszerűsíthető társadalmi-gazdasági előnyök

A bemutatott számítások az olimpia hatásainak legfontosabb mutatóit elemezték. Ugyanakkor nem szabad megfeledkezni számos olyan tényezőről, amelyek számszerűsítése, modellezése és előrejelzése jelen keretek között nem megoldható, de jelenlétük és hatásuk iránya nyilvánvaló. Ezek között említhető a külföldi tőke intenzívebb megjelenése, az ország nagyobb ismertségéből eredő előnyök, a turizmus fellendülése, a magasabb infrastrukturális fejlettségi szint magasabb növekedési

**Veszély: pályázati
döntés után
kényszerpálya**

potenciált nyújtó hatása. Az olimpia megvalósításának legnagyobb kockázata pedig az ütemezés által diktált kényszerpálya, amelyből adódóan az esetleges költségnövekedéseket kiszállási lehetőség nélkül el kell viselni. Görögország ma ezzel a problémával küzd, a szervezési problémák miatt bekövetkező csúszások a költségeket mintegy 75%-kal megnövelték

Tanulmányunk következtetései alapján az olimpia megvalósíthatósága szempontjából a legfontosabb megválaszolendő kérdéseket az alábbi pontokban foglaltuk össze. A megvalósíthatóság feltételeinek vállalhatóságát a gazdaságpolitikai és a fejlesztési prioritások ismeretében a Döntéshozónak kell elemeznie.

- Megegyeznek-e a mindenkori kormány gazdaságpolitikai és költségvetési prioritásai az e tanulmányban vázolt alapeset infrastrukturális fejlesztések céljaival és irányával?
- Összeegyeztethető-e az állami/önkormányzati stratégiai és költségvetési elképzelésekkel az az olimpia által megkövetelt gyorsított ütemű fejlesztés, amellyel Budapest közlekedési rendszere, illetve az országos főútvonal és vasúthálózat elérheti az európai fejlettségi szintet?
- A költségvetés biztosítani tudja-e a 2003-2012 közötti időszakban infrastrukturális fejlesztésekre fordítható forrásainak mintegy 60%-át az olimpiához szükséges, de olimpia nélkül is tervezett infrastrukturális fejlesztések finanszírozására, illetve a fennmaradó 40% elégsége-e az egyéb állami infrastruktúrális beruházási kötelezettségeinek teljesítésére?
- 2003 és 2012 között a költségvetésre háruló 722 milliárd forint többlet (előrehozott és olimpiai) fejlesztések finanszírozására elfogadható-e:
 - az államháztartási hiánynak a tervezettnél lassabb ütemű csökkentése, a GMU-hoz való csatlakozás veszélyeztetése nélkül, és/vagy
 - a költségvetési bevételek növelése (pl. az adóterheknek a tervezettnél lassabb ütemű csökkentése révén), és/vagy
 - a költségvetési kiadások szerkezetének módosítása; az infrastrukturális fejlesztések alapeseti 60%-án felül további maximum 22%-ának az alapeseten felüli olimpiai fejlesztésekre való fordítása, vagy a jóléti kiadások (transzferek ill. természetbeni juttatások) növekedési ütemének enyhe mérséklése, illetve ezek valamilyen kombinációja révén.